

Digitalisering og tilgjengeliggjøring av skadede arkiver

- Bjørn-Åge Nilsen
- Fagleder depot og digitalisering AiN
- Hvordan og hvorfor?

Arkiv i Nordland

- Fylkeskommunalt arkivinstitusjon
- Depot for 41 kommuner og Nordland fylkeskommune
- KOAN (Kommunalt oppgavefelleskap Arkiv i Nordland)
- Flere mediekonverteringsløyper blant annet utvikling av løype for mediekonvertering og tilgjengeliggjøring av muggskadede arkiv

Bakgrunn for prosjektet

- **Tilgjengeliggjøring:** Ønske om å tilgjengeliggjøre skadede arkiver på en trygg måte.
- **Rutinearbeid:** Behov for endring av dagens rutiner knyttet til skadede arkiver.
- **Håndtering:** Sikker og trygg håndtering av skadede arkiver.
- **Kompetanseheving:** Ny kompetanse på mediekonvertering.
- **Endringer ved AiN:** Sammenslåing av digitalisering og depot internt.
- **Optimalisering:** Magasinkapasitet.
- **Kassasjon:** Mulighet til å kassere skadet arkivmateriale etter mediekonvertering

Prosjektet og livløpstankegang

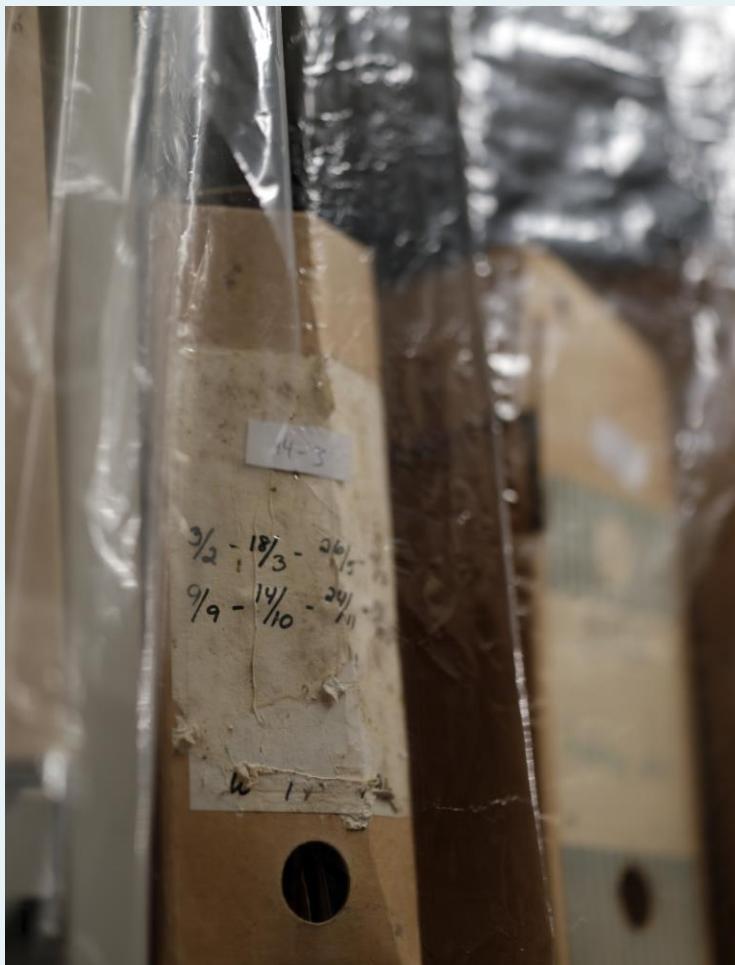
- **Ny tilnærming:** Vurdering av skadeomfang, valg av passende teknologi og implementering av digitaliseringsteknikker tilpasset skadede arkiver.
- **HMS:** HMS skal tas hensyn til på kort og lang sikt.
- **Vurdering av nye arbeidsmetoder:** digital ordning, bruk av maskinlæring, utforsk prinsipp om gjenfinning

Historisk kontekst og utfordringer

- **Ikke godkjente arkivlokaler:** Kan forårsake alvorlige skader på dokumenter. Dette kan føre til tap av informasjon og kulturarv.
- **Skader på arkivmaterialet:** Mugg, vannskader, brann men også asbest (på materialet eller der materialet ble oppbevart) gjør håndteringen og tilgjengeliggjøring av arkiver vanskelig
- **Mangel på fellesløsninger:** Mangel på samarbeid mellom aktører i ABM-sektoren kan komplisere bevaring. Mer samarbeid mellom konservatorer, IKT og arkivarer.
- **Behov for mer kompetanse i arkivsektoren:** Flere spesialister med utdanning i papirkonservering som bidrar med uvurderlig kompetanse til arkivsektoren.
- **Utfordringer med innsyn:** Skadede arkiver utgjør en utfordring med tanke på innsynsretten. Et demokratisk underskudd.

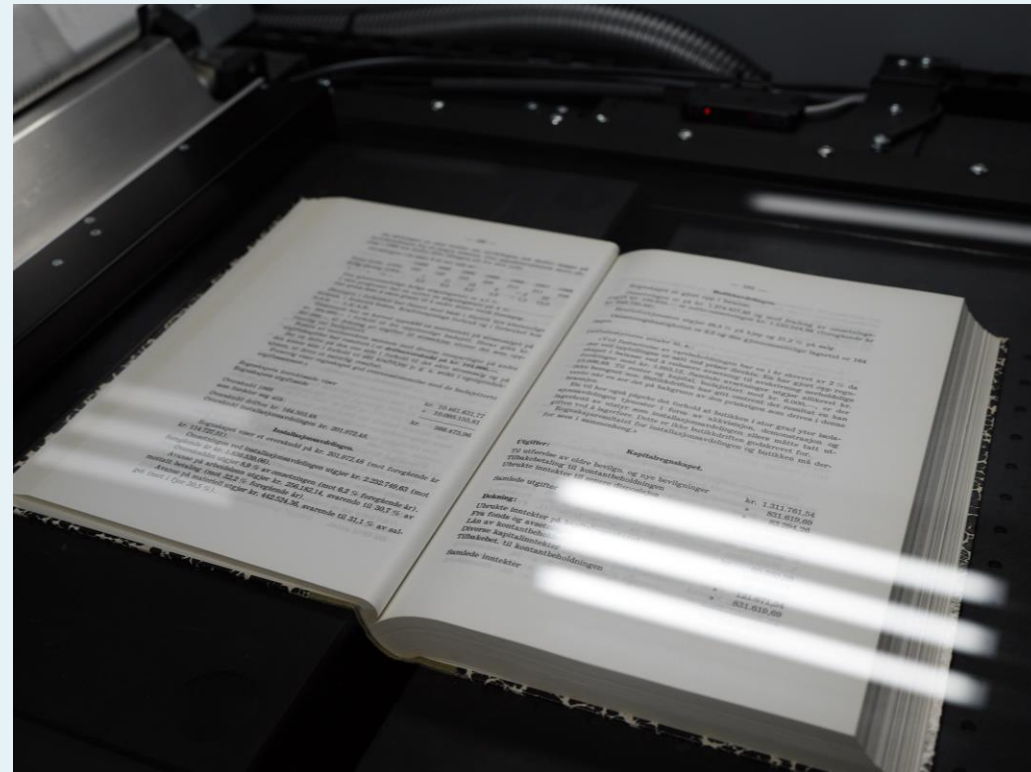
Prosjektplan og metodikk

- **Generelle tilnærming:** Før mediekonvertering må vi evaluere skadens omfang og bestemme hvordan man skal håndtere det. Valg av riktig skannerutstyr og programvare skal være egnet for mediekonverteringen av skadede dokumenter.
- **HMS-tilnærming:** Inkluderer risikovurdering, samt etablering av sikre, trygge rutiner og arbeidsmetoder
- **Ressurser og finansiering:** Offentlige arkivskapere: Kommuneøkonomi. Tilskudd og eksterne midler vil være nødvendig for private arkiver.
- **Generelle utfordringer:** Teknologiske begrensninger, juridiske spørsmål, manglende nettverk og ikke egnede lokaler er noen utfordringer.

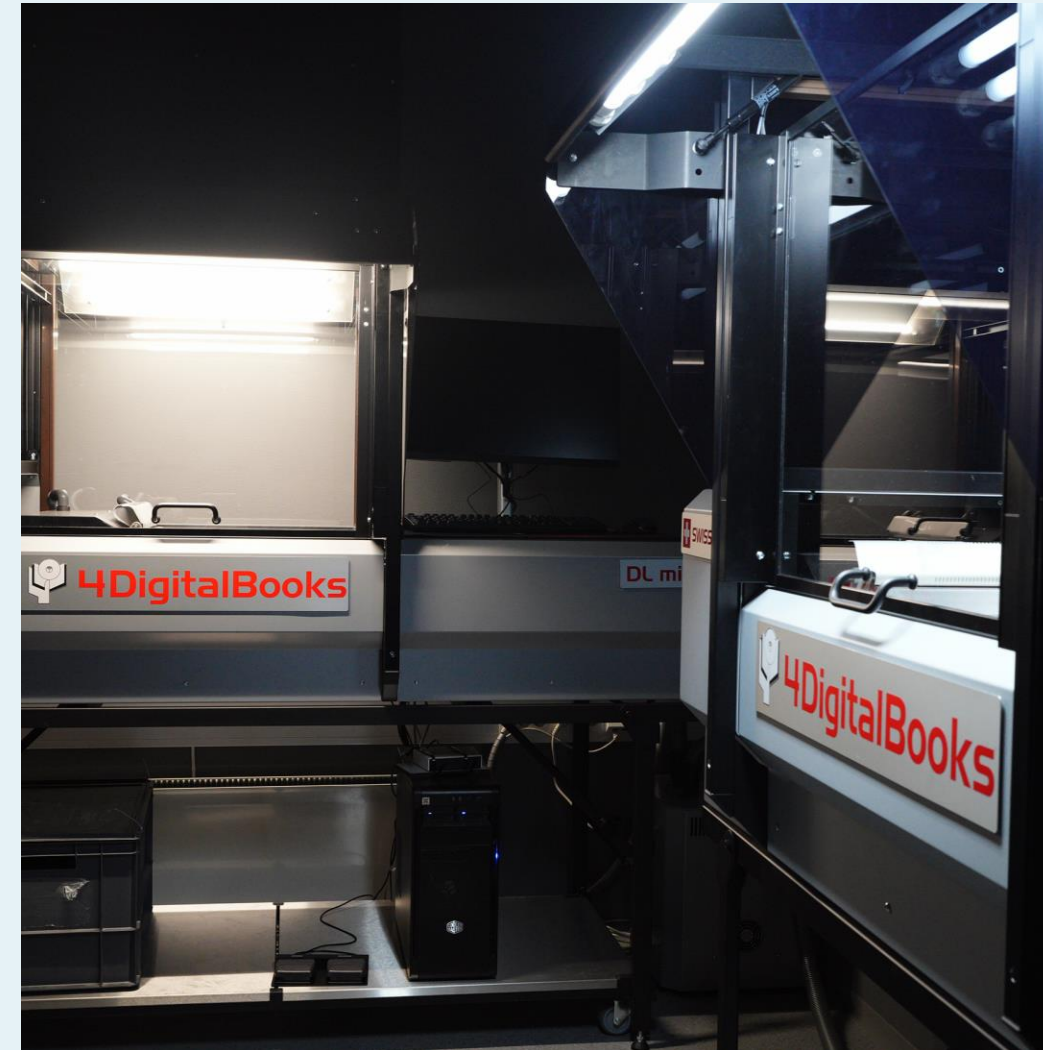
Tilgjengeliggjøring av skadede arkiver

- **Tilgjengeliggjøring:** Mediekonvertering av skadede arkiver gjør det mulig å tilgjengeliggjøre informasjon som ellers ville vært tapt. Økt tilgjengelighet gir forskere og fagpersoner tilgang til verdifulle data.
- **Bruk av metadata:** Ny teknologi gir oss muligheten til å ikke bare mediekonvertere, men faktisk digitalisere materiale. Hente ut nøkkeldata med maskinlæring

Status og fremtidsutsikter

- **Nåværende status:** Få institusjoner, både nasjonalt og internasjonalt, jobber med mediekonvertering av skadede arkiver. Finnes bedrifter i Sveits og Nederland som jobber med dette. IKA-ene sin rolle?
- **Utvikling i sektoren:** Mulighet for kassasjon av muggskadede arkiver?
- Det kan være utfordrende å ikke få godkjent betinget kassasjon på forhånd. Kassasjon som innsalg for å frigjøre plass.
- **Etiske spørsmål:** Arkivet som levning/beretning. Bør det åpnes for å kassere skadede arkiver fra før 1950?

Spørsmål og diskusjon

